

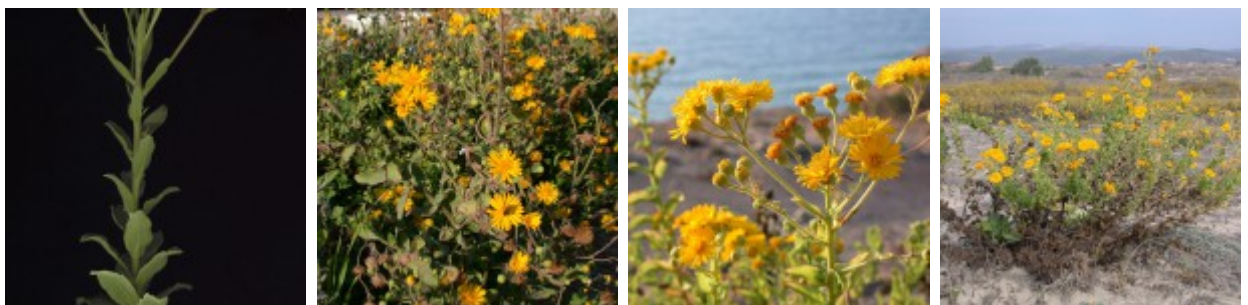
פורחת בחולות - טיונית החולות *Heterotheca subaxillaris* (אוקטובר 2015)

כתב: אבי שמידע

טיונית החולות *Heterotheca subaxillaris* היא עשב רב-שנתי שגבעוליו זקופים או נטויים וגובהם מגיע ל-60 ס"מ ויותר.

בעשרים השנה האחרונות השתנה באופן דרסטי נוף הפריחה הסתווי במישור החוף; בשולי הכבישים מאזור אשקלון דרך כל אזור פלשת והשרון ועד אזור החוף של עכו ונהריה, פורחים בעונת הסתיו בפריחה שופעת צהובה צמחי **טיונית החולות**. זהו צמח הדומה בצורתו החיצונית ובפריחתו ל**טיון דביק** אך עליו רחבים ואינם דביקים. זהו צמח פולש שהגיע אלינו אמריקה במטרה ראשונית של ייצוב חולות, ותוך שני דורות השתלט על רוב צידי הדרכים במישור החוף והוא מדכא במקומות רבים את הצמחייה הטבעית של בתי הגידול החוליים הטבעיים עד כדי הכחדה מקומית.

טיונית החולות משמשת דוגמא לקונפליקט של אינטרסים: מבחינת שמירת מגוון הצמחייה הטבעית: מצד אחד, זהו צמח זר פולש אגרסיבי המאיים על הכחדת מינים רבים של צמחי חולות וחמרה המיוחדים למישור החוף. אולם מצד שני זהו הצמח כמעט היחידי בעל פריחה שופעת בעונת הסתיו במישור החוף והוא מהווה צמח צוף ואבקה חשוב לדבורי-הדבש המגודלות באופן מלאכותי על ידי הדבוראים.

טיונית החולות - מראה כללי וענף נושא עלים.

צילמו: שלוש תמונות מימין - קלאוס הולצאפפל ©, תמונה משמאל - עוז גולן ©

להגדלה לחצו על התמונה

השנה (סתיו 2015) הפריחה של **טינית החולות** מאחרת וכנראה שעוצמת הפריחה קטנה בהרבה מאשר בשנים קודמות, אלא שהתרשמות זו טעונה ביסוס מתצפיות נוספות. מומלץ לבדוק באוקטובר, במרובע הכבישים שבין קיסריה, חדרה, אור עקיבא וגבעת אולגה; בכל שנה באוקטובר כל צידי הדרך שופעים פריחה צהובה מרהיבה של **טינית החולות**. אם אכן השנה הפריחה דלה יותר – עולה אפשרות להסבר בכך שהאוכלוסיות אלה סבלו מהיובש והחום הקיצוני ששרר השנה בחודשי אוגוסט-ספטמבר. עוד כדאי לבדוק אם גם פריחתם של צמחים אחרים הפורחים בעונה זו נפגעה, כדוגמת **טיון דביק**, **חרוב מצוי** ואחרים?

קרקפות פריחה של **טינית החולות**. צילם: עוז גולן ©

קריאה נוספת על **טינית החולות**:

בן שחר, ש. 2007. הפלישה הצהובה. טבע הדברים 146: 54-60.
דופור-דרור, ז'מ'. 2010. הצמחים הפולשים בישראל. רשות הטבע והגנים והמשרד להגנת הסביבה.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א 2015 פורחת בחולות – טינית החולות *Heterotheca subaxillaris*
(אוקטובר 2015), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 2.

<https://www.kalanit.org.il/heterotheca-subaxillaris-09-2015>